

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene og Bollinge Bakke

Natura 2000-område nr. 154
Habitatområde H135, H244
Fuglebeskyttelsesområde F94, F99

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015.
Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene og Bollinge Bakke
Natura 2000-område nr. 154
Habitatområde H135, H244
Fuglebeskyttelsesområde F94, F99

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, H135, H244, F194, F99

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen
Ny Østergade 7-11
4000 Roskilde
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År:

2011

ISBE nr.

978-87-7091-388-1

ISBN nr.

978-87-7091-389-8

Dato:

1. december 2011

Forsidefoto: Klitlandskab på Eskebjerg Vesterlyng. Fotograf: Peter Leth.

Resume:

Natura 2000-plan for Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene og Bollinge Bakke (nr. 154). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	5
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier	13
Igangværende pleje og genopretning	16
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	17
<i>Vurdering af tilstand</i>	17
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	29
Målsætning	32
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	33
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	34
<i>Modstridende interesser</i>	35
Indsatsprogram	37
<i>Generelle retningslinjer</i>	38
<i>Konkrete retningslinjer</i>	38
<i>Forslag til mulige virkemidler</i>	39
Sammenhæng og synergi med vandplan	40
Strategisk miljøvurdering	40
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning....	41
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler ..	42
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	43
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen	46
Bilag 5. Fiskeriaktivitet i Natura 2000-området.....	47

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling til forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

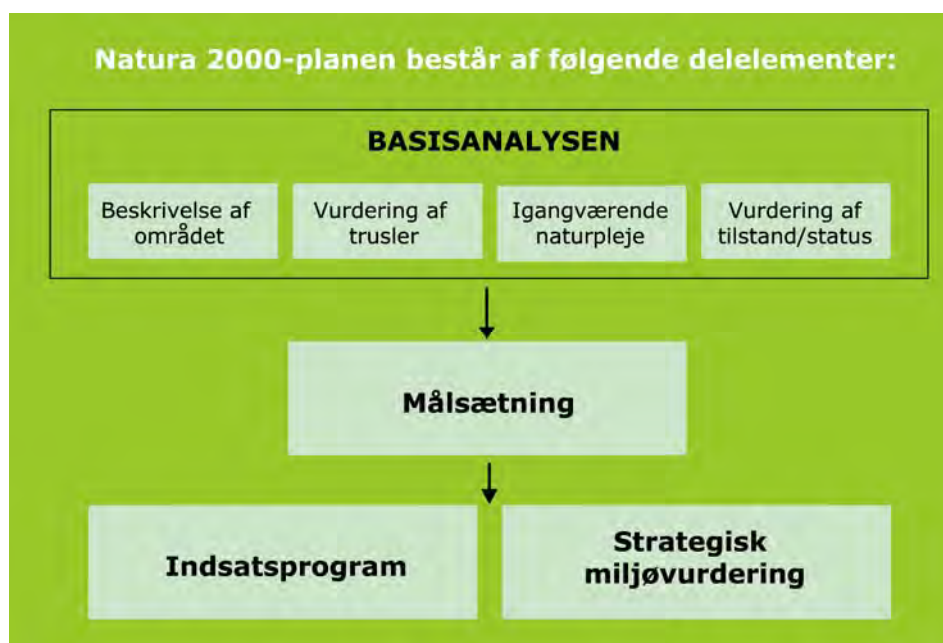
Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med se-

Natura 2000-plan

nerede ændringer) om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland 2.1 Kalundborg og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 44.500 ha og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H135 og H244 samt Fuglebeskyttelsesområde nr. F94 og F99. På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Natura 2000-plan

Rydning af birk i Kaldredkæret ved Saltbæk Vig. Området er bl.a. levested for kildevældsvindelsnegl (indsat billede) og voksested for mygblomst.

Cirka en halv procent (2,3 km² eller 230 ha) af området ejes af Staten. Omtrent 90% af området udgøres af vandarealet i Sejerø Bugt (ca. 390 km²) og Saltbæk Vig (ca. 16 km²), resten er landareal med en kystlinje på ca. 63 km. Landarealerne domineres især af kystmorfologiske strukturer som laguner, klitter samt overdrev udviklet på kystskrænter og randmoræner.

Mygblomst fra rigkær sydøst for Saltbæk Vig (Kaldredkæret)

Saltbæk Vig er en naturlig lagune, som med dæmninger er afskåret fra Sejerø Bugt. Lagunedannelse pågår ligeledes i bunden af Neksælø Bugt (Sanddobberne) og Sejerø Bugt (Korevlen mv.).

Natura 2000-plan

Fotograf: Peter Leth

Klitnaturtyper på Eskebjerg Vesterlyng

Inddæmmede arealer omkring Saltbæk Vig har sekundært skabt nogle af landets fineste strandenge og rigkær. Et stort rigkær sydøst for Saltbæk Vig rummer hele fire arter fra udpegningsgrundlaget: mygblomst som her har landets største bestand samt alle tre arter af vindelsnegle på habitatdirektivets bilag 2. Hertil kommer en lang række sjældne planter, som ikke er en del af udpegningsgrundlaget, men som illustrerer områdets store biologiske værdi. Blandt disse kan nævnes den nationale ansvarsart eng-ensian, som har en usædvanlig talrig forekomst, en bestand af den rødlistede og fredede orkide pukellæbe, den meget sjældne kølle-star samt store forekomster af de fredede orkideer sump-hullæbe, kødfarvet gøgeurt og maj-gøgeurt foruden de ualmindelige mosser blød seglmos, stor skorpionsmos og grøn krumblad.

På sydsiden af vigen findes bl.a. landets eneste bestand af den meget sjældne og rødlistede bregne enkelt månerude og uden for udpegningsgrundlaget de største forekomster af stilk-månerude og salep-gøgeurt.

Enkelt månerude fra Malles Næs ved Saltbæk Vig

Fotograf: Peter Leth

Af andre fine terrestriske lokaliteter i området kan nævnes skrænterne på Nekselø samt Eskebjerg Vesterlyng, som er et enestående værdifuldt klitlandskab med meget lang ubrudt græsningskontinuitet og som huser en meget stor forekomst af den prioriterede naturtype enebærklit samt et stort antal sjældne og rødlistede plantearter. Af arter som ikke er på udpegningsgrundlaget, men som er med til at karakterisere særligt fine forekomster af naturtyper på udpegningsgrundlaget kan bl.a. nævnes den rødlistede og fredede bregne stilk-månerude, som blot har et par forekomster i landets, den rødlistede baltisk ensian (sidste forekomst på Sjælland), de fredede orkideer salep-gøgeurt, maj-gøgeurt, kødfarvet gøgeurt, ægbladet fliglæbe og hylde-gøgeurt (rødlistet, sidst set i 2000) samt de regionalt meget sjældne arter tue-kogleaks, mose-troldurt, søpryd, liden ulvefod og alm. ulvefod.

På Eskebjerg Vesterlyng findes endvidere en lille bestand af sommerfuglen fransk bredpande. Arten er national ansvarsart og rødlistet i kategorien kritisk truet, men er dog ikke på områdets udpegningsgrundlag.

Området rummer yderligere en række vigtige naturområder, som Sanddobberne, strandenge ved Tranevejle, Korevlen og overdrev på Ordrup Næs og overdrevsskrænterne på Nekseløs. Sanddobbernes sandtanger er mulige ynglelokaliteter for havterne, som er på udpegningsgrundlaget, men også for den rødlistede dværgterne, som ikke er en del af områdets udpegningsgrundlag.

Natura 2000-plan

Vestsjællands fineste og bedst bevarede indlandsoverdrev findes i Bjergene og Veddinge Bakker. Her vokser bl.a. bakke-gøgelilje som er en typisk art på naturtypen surt overdrev, store bestande af ansvarsarten Nikkende Kobjælde samt Landets største og Sjællands eneste bestand af den fredede orkide hylde-gøgeurt. Ingen af de nævnte arter er på udpegningsgrundlaget. Ved Diesbjerg i Veddinge Bakker findes et meget artsrigt kildevæld med en usædvanlig rigdom af orkideer bl.a. 1000-vis af maj-gøgeurt og en af Landets blot tre forekomster af den rødlistede orkide langakset trådspore. Disse er ej heller en del af området's udpegningsgrundlag, men er med til at illustrere den høje kvalitet af naturtyperne på udpegningsgrundlaget.

Fotograf: Peter Leth

Klokkefrø

På Nekselø yngler den sjældne Klokkefrø.

Inden for området er flere vigtige fuglelokaliteter f.eks. Nekselø og Saltbæk Vig. I bunden af Arrenakke-bugten findes en vigtig fældningsplads for klyder.

I basisanalyserne for Natura 2000-området N 154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se www.naturstyrelsen.dk.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135

Naturtyper:

1110 Sandbanke
1140 Vadeflader
1150 Lagune
1160 Bugt
1170 Rev
1210 Strandvold med enårige planter
1220 Strandvold med flerårige planter
1230 Kystklint/klippe
1310 Enårig strandengsvegetation
1330 Strandeng
2110 Forklit
2120 Hvid klit
2130 Grå/grøn klit
2140 Klithede
2190 Klitlavning
2250 Enebærklit
3130 Søbred med småurter
3140 Kransnålalger søer
3150 Næringsrig sø
3260 Vandløb
4030 Tør hede
6120 Tørt kalksandoverdrev
6210 Kalkoverdrev
6230 Surt overdrev
6410 Tidvis våd eng
7150 Tørvelavning
7220 Kildevæld
7230 Riggær
9130 Bøg på muld
9160 Ege-blandskov
91E0 Elle- og askeskov

Arter:

1013 Kildevældsvindelsnegl
1014 Skævvindelsnegl
1016 Sumpvindelsnegl
1166 Stor vandsalamander
1188 Klokkefrø
1355 Odder
1419 Enkelt månerude
1903 Mygblomst

Natura 2000-plan

Figur 2. Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Blandt trækfuglene på udpegningsgrundlaget har grågås i de seneste år haft en fremgang på nationalt plan, mens (taiga)sædgås har været i tilbagegang.

Natura 2000-området ligger i Kalundborg og Odsherred kommuner og indenfor vandplanområdet hovedvandopland 2.1 Kalundborg.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommende i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Arealreduktion/fragmentering

Arealerne med surt overdrev er relativt små og fragmenterede.

Tilsvarende er arealerne med tørt kalkoverdrev og tør hede små og fragmenterede.

Problemer med isolation gælder også en række arter med få og små forekomster, ikke mindst klokkefrø. Formentlig også kildevældsvindelsnegl, mygblomst og enkelt månerude. De sidstnævnte arter har henholdsvis ca. 40 km og over 100 km til nærmeste nabobestand.

Odder er truet af reduktion i forekomstareal og isolation fra nabobestande.

Antallet og arealet af aktuelle og potentielle ynglesteder for splitterne og havterne er kraftigt reduceret.

Næringsstofbelastning

Næringsstofbelastning med kvælstof fra luften er et stort problem, som på længere sigt vil forringe eller helt udrydde arter og naturtyper, hvis truslen ikke reduceres. Således er laveste tålegrænse overskredet for alle forekomster af følgende naturtyper:

- 2110, Forklitter
- 2120, Hvidklitter
- 2130, Grå og grønne klitter
- 2140, Klitheder
- 2190, Klitlavninger
- 2250, Enebærklitter
- 3130, Søbred med småurter
- 3140, Kransnålalge-sø
- 4030, Tørre heder
- 6230, Sure overdrev
- 7150, Tørvelavninger.

Natura 2000-plan

Dertil kommer, at laveste tålegrænse er overskredet for en del naturligt næringsrige søer, og at den lokalt kan være overskredet for en række andre naturtyper ikke mindst tørre kalksandoverdrev og kalkoverdrev.

Kvælstof fra luften overskrider laveste tålegrænse for alle skovnaturtyper i Natura 2000-området. Den høje ende af tålegrænse-intervallet vurderes at være overskredet i skovkanter og kan være overskredet i hele skoven.

Dertil kommer at en række naturtyper (laguner, bugter, sandbanker, vadeflader, søer), som foruden at modtage kvælstof fra luften også trues af næringsstofbelastningen fra drænvand fra gødgede marker og af spildevand fra spredt bebyggelse. Spildevand håndteres via vandplanen.

Det vurderes at belastningen af Sejerø Bugt med næringsstoffer fortsat er for stor, hvilket ses bl.a. af forekomsten af enårige rødalger indenfor habitatområdet. Specielt i området omkring Havnsø er der en tydelig eutrofieringseffekt.

Tilgroning

Tilgroning med vedplanter, er et stort problem i området. Særligt stort er det på overdrev, heder og klitnaturtyper. Særligt gyvel truer områdets tørre, lysåbne naturtyper. I rigkærene skyldes vedplante-truslen især birk og el, mens tørrere områder med surt overdrev eller tidvis våd eng nogle steder helt domineres af den udplantede og problematiske tornblad. Klit-naturtyperne er næsten overalt truet af rynket rose og visse steder af fyr, birk og/eller ene. Ene er som udgangspunkt ikke noget problem, men et tæt, ufremkommeligt enekrat som det ses nogle steder er ikke ønskeligt.

Uhensigtsmæssig hydrologi

Digegennembrud (som det skete i 1921 og som det var meget tæt ved at ske igen i 2004) er en reel trussel for den meget store del af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, som netop findes på arealerne omkring Saltbæk Vig. Det drejer sig bl.a. om meget store arealer af surt overdrev, tidvis våd eng, strandeng og rigkær samt bl.a. arterne mygblomst, sump-vindelsnegl, skæv vindelsnegl, kildevældsvindelsnegl og enkelt månerude. Kystdirektoratet er myndighed på oprettelse og vedligeholdelse af diger jf. Kystloven.

Uhensigtsmæssig drift

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges. I området er der registreret mindre trusler fra intensiv skovdrift i form af kørespor i skovbunden i egeblandskov (9160). Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Invasive arter

Klittyperne er næsten overalt i området truet af tilgroning med rynket rose. Gyvel truer de fleste overdrev uanset at arten er naturligt forekommende de fleste steder i landet. På Eskebjerg Vesterlyng er især tilgroning med arter af fyr et betydeligt problem. Stadig større områder tilgror med den uønskede busk tornblad. Se også afsnittet om tilgroning.

Forstyrrelser

Det vurderes at færdsel på visse steder i natura 2000-området er i konflikt med odder-interesserne og således forringer muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus for arten.

Visse steder er færdsel eller ophold i yngletiden (1. april – 15. juli) en trussel mod områdernes potentiale som ynglested for arter på udpegningsgrundlaget (splitterne, havterne).

Prædation, jagt og fiskeri

Fiskeri med bundsløbende redskaber i Sejerø Bugt, hvorved der sker en fysisk ødelæggelse af naturtype 1110 (sandbanke), 1160 (bugt) og 1170 (rev), dels ved fjernelse af bundflora og bundlevende dyr, og dels ved fjernelse af hårdbund, sten og skaller, kan være en trussel mod områdets marine naturtype. Omfanget af det aktuelle fiskeri kendes ikke. NaturErhvervstyrelsen har dog oplysninger om fiskeri med større fartøjer i og omkring området. Dette fiskeri fremgår af Bilag 5, hvor fiskeriaktiviteterne i 2010 er vist for fiskefartøjer større end 15m.

Igangværende pleje og genopretning

Saltbæk Vig er fredet med det formål at beskytte fuglelivet og områdets botaniske værdier. Det tidligere Vestsjællands Amt har i 1997 og 2001 udført naturpleje i form af rydning af træopvækst (især birk) i Smørhullet øst for Saltbæk Vig. Ønsket om at rydde Smørhullet er indskrevet i Saltbæk Vig-fredningen. Endnu forestår en del rydning.

Vestsjællands Amt etablerede ca. 1996 en oddervenlig faunapassage ved Bregninge Ås passage af Eskebjergvej (Vejle Bro).

Pleje i form af hegning og etablering af fåre- og kvæggræsning er etableret på Store Vrøj og på Krageøen nord for Saltbæk Vig. Store Vrøj og Krageøen indgår desuden sammen med Korevlerne i et LIFE-projekt (kystlaguner). Odsherred Kommune har foretaget rydning af krat og hybenroser og iværksat ekstensiv græsning ved Sanddobberne og Korevlen. Odsherred Kommune har endvidere ryddet gyvel ved Diesebjerg og ydet tilskud til lodsejeres rydning af krat på Ordrup Næs og ved Jyderup Lyng.

På Nekselø har Vestsjællands Amt siden 1984 foretaget pleje i form af afgræsning og hegning af kystnære arealer. Nord for Færgehavnen er der endvidere etableret et antal vandhuller for specifikt at tilgode-se bestanden af klokkefrø på øen. I 1988 og 1990 blev to overdrevs-arealer inddraget i plejen.

Hele Eskebjerg Vesterlyng er fredet med henblik på at bevare områdets særprægede natur. Vestsjællands Amt har siden 1983 løbende udført naturpleje i området i form af kratrydninger. Dette forventes fortsat at være nødvendigt uanset, at området afgræsses af et stort antal heste og køer.

I 2002 blev et mindre område i den sydvestlige del af Eskebjerg Vesterlyng hegnet og forsøgsvis afgræsset med geder.

Plateauet og Næbbet på Ordrup Næs er fredet. I 2001 og 2002 etablerede amtet græsning på Ordrup Næs og på Plateauet.

De fredede arealer i Veddinge Bakker er plejet i form af græsning efter retningslinjerne i en plejeplan fra 1988 og flere efterfølgende tillæg til denne. I ca. 2004 blev massive gyvel-bevoksninger sydvest for Diesebjerg ryddet.

Alleshavebugten blev i 1993 udlagt til vildtreservat med jagtforbud med henblik på at sikre området som rasteplass for vandfugle.

Natura 2000-plan

Forvaltningen af det militære skydeterræn Stold er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens "Drifts- og Plejeplan Stold Skydeterræn 1999-2013". Planen kan fås hos Jægersprislejren, Boks 39, 3620 Jægerspris, tlf. 47 53 11 47.

Op til Natura 2000-området i Sejerøbugten ligger hedearealet Ellinge Lyng (tør hede, 4030). Området er fredet og ligger i naturlig sammenhæng med Natura 2000-området. Amtet har i 1999 påbegyndt pleje i form af kratrydning, slåning i 2004 og hegning og etablering af fåregræsning i 2005.

Kalundborg Kommune har i forbindelse med høringen 14/1 – 11/3 2010 ("forhøringen") oplyst følgende pleje- og naturgenopretningsaktiviteter i Natura 2000-området i perioden 2007-09:

I perioden 2007-2009 er der løbende foretaget udbedringer af hegn i græsningsfolde på Nekselø.

På Eskebjerg Vesterlyng er der i 2009 foretaget en rydning af tæt krat og fældning af løvtræer på 3 arealer (i midt og sydlige del), i alt 37 ha, og hegningen er udvidet med ca. 3 ha i områdets nordlige del. Desuden er der i 2008 etableret helårsgræsning med ca. 70 kreaturer af galloway-racen.

Tilstand og bevaringsstatus/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle tilstand, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

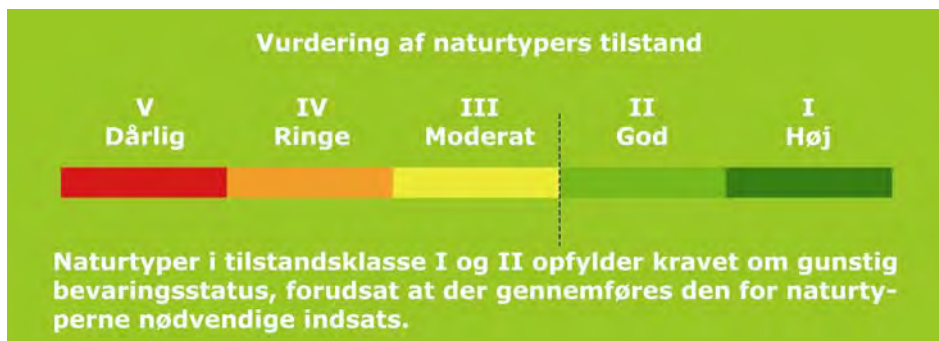
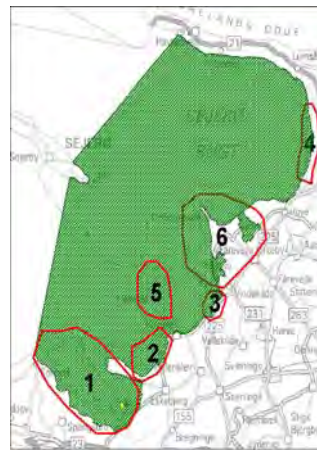
For bøg på mor (9110) gælder, at den kun er fundet på mindre arealer i mosaik med andre skovnaturtyper. Der er ikke registreret specifikke data (herunder arealdata) for denne skovnaturtype, hvorfor det ikke er muligt at vurdere skovtilstanden samt bevaringsprognosen.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 Skovnaturtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst.

Natura 2000-plan

Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius 5 m og et strukturindeks baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drænggrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandingsforhold, forekomst af invasive arter og trækronernes lagdeling i forskellige etager.

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen med naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

Nedenfor kan ses en opgørelse over naturtypernes tilstand for området som helhed. Natura 2000-område nr. 154 er stort og komplekst. Væsentlige forhold i dele af området vil derfor i nogen grad "drukne" i denne samlede fremstilling. Derfor gennemgås områdets tilstand ligeledes særskilt for seks delområder (se hosstående kort). Det drejer sig om følgende seks landområder:

Natura 2000-plan

- Saltbæk Vig
- Eskebjerg Vesterlyng mv.
- Sanddobberne
- Korevlen mv.
- Nekselø
- Bjergene, Diesebjerg og Ordrup Næs.

Gennemgangen foregår skematisk ved for hvert delområde at opliste de naturtyper i udpegningsgrundlaget, som har et tilstandsvurderingssystem. De følgende kolonner viser for hver naturtype arealfordelingen på de 5 tilstands-klasser for henholdsvis art-, struktur- og naturtilstand.

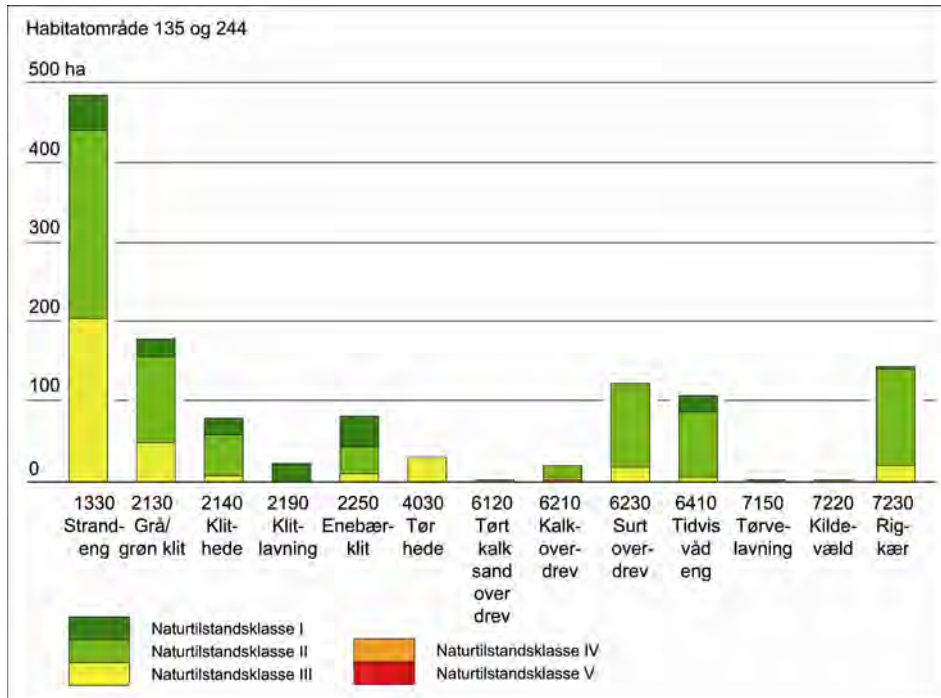
Artsindekset udtrykker hvor intakt artssammensætningen for den pågældende naturtype er. Kort fortalt betyder artsklasse 1, at et område rummer mange følsomme og karakteristiske arter.

Strukturindekset udtrykker hvor optimal den fysiske og forvaltningsmæssige tilstand er. Kort fortalt betyder strukturklasse 1, at området forvaltes optimalt og de fysiske strukturer (f.eks. store sten, terrænhældning, loer, engmyretuer, lav vegetation mv.) er til stede.

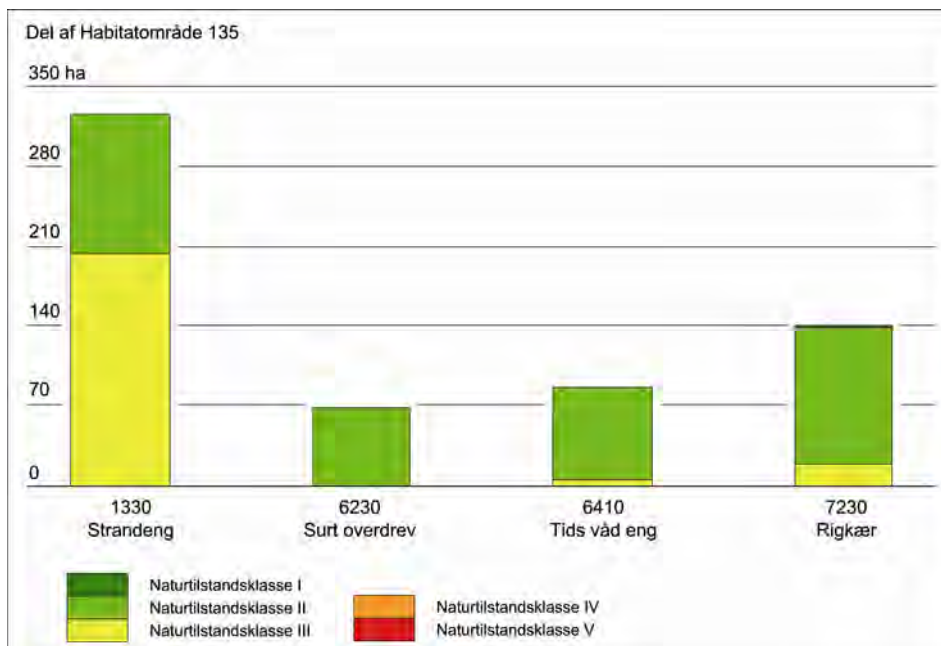
Naturindekset er et vægtet gennemsnit af arts- og strukturindekset. I beregningen af naturindekset benyttes et forsigtighedsprincip, hvor det laveste indeks vægtes højest. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

Natura 2000-plan

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper. Kun en mindre del af vandhullerne er tilstandsvurderet og er derfor ikke medtaget i figuren.

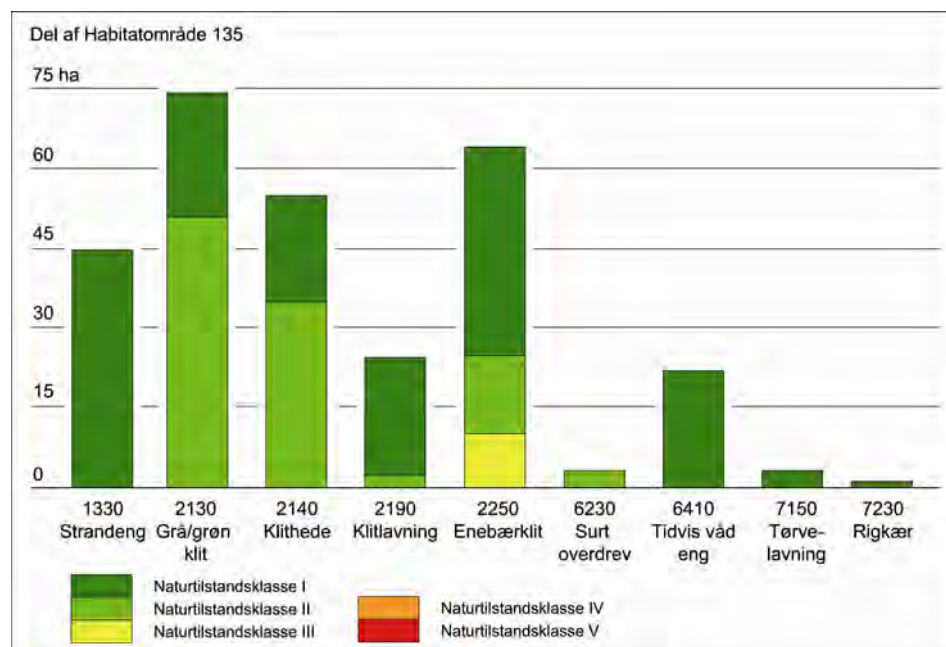

Figur 4a. Naturtilstand for de af Natura 2000 områdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

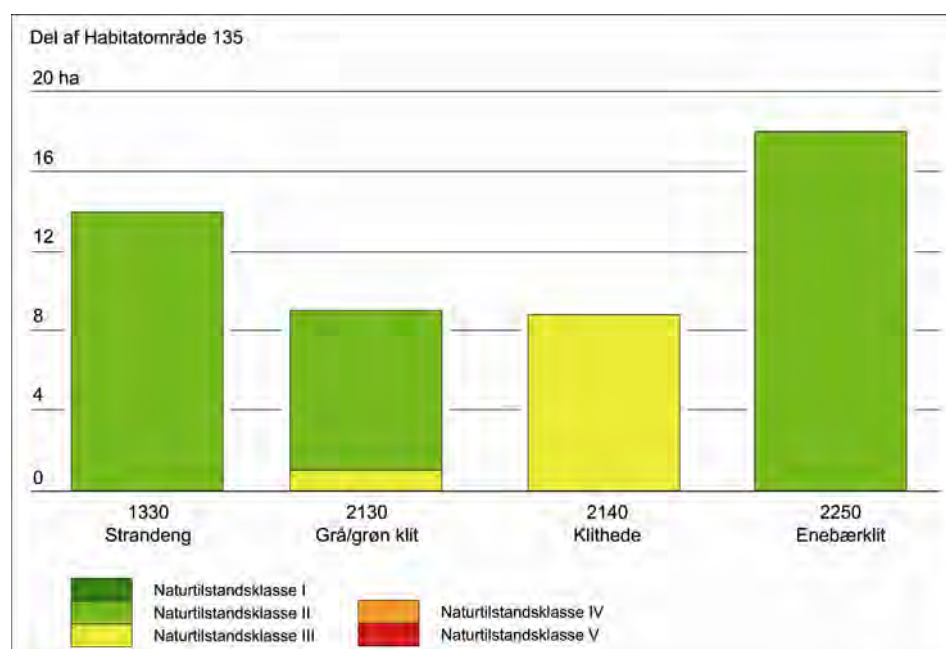

Figur 4b. Delområde 1 (Saltbæk Vig). Naturtilstand for de af delområdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet.

Natura 2000-plan

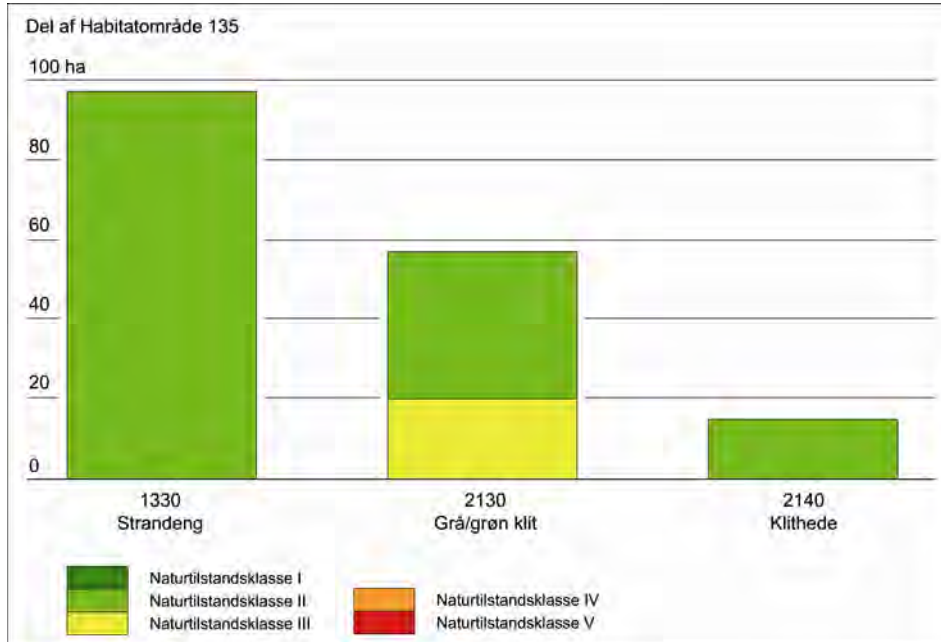

Figur 4c. Delområde 2 (Eskebjerg Vesterlyng mv.). Naturtilstand for de af delområdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

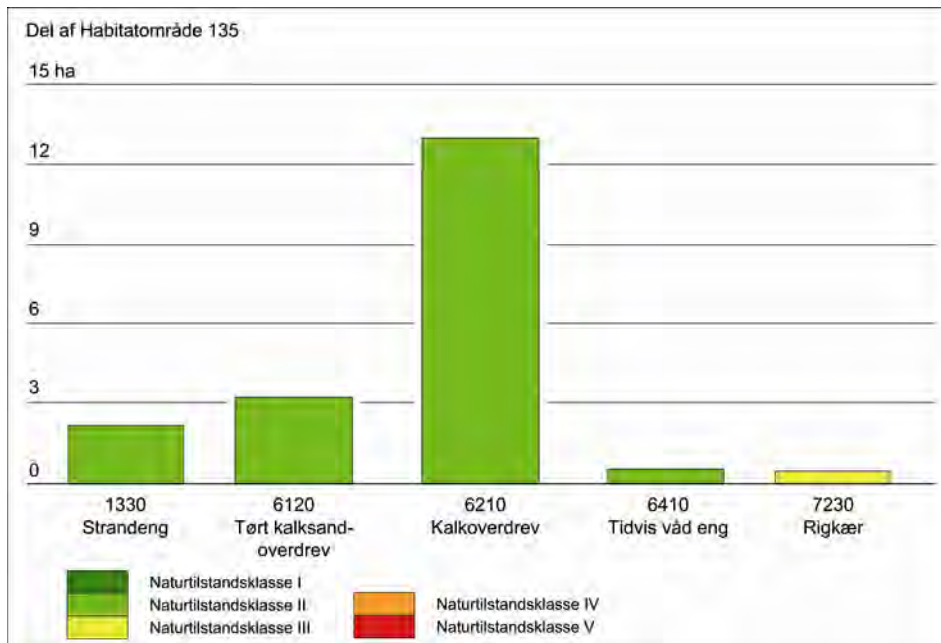

Figur 4d. Delområde 3 (Sanddøberne). Naturtilstand for de af delområdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

Natura 2000-plan

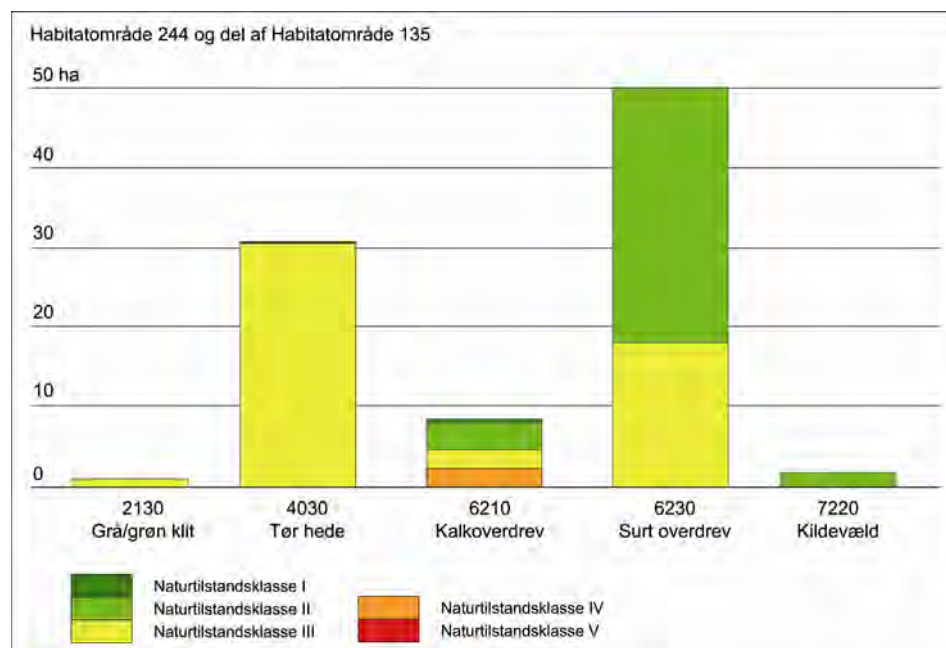

Figur 4e. Delområde 4 (Korevlen mv.). Naturtilstand for de af delområdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

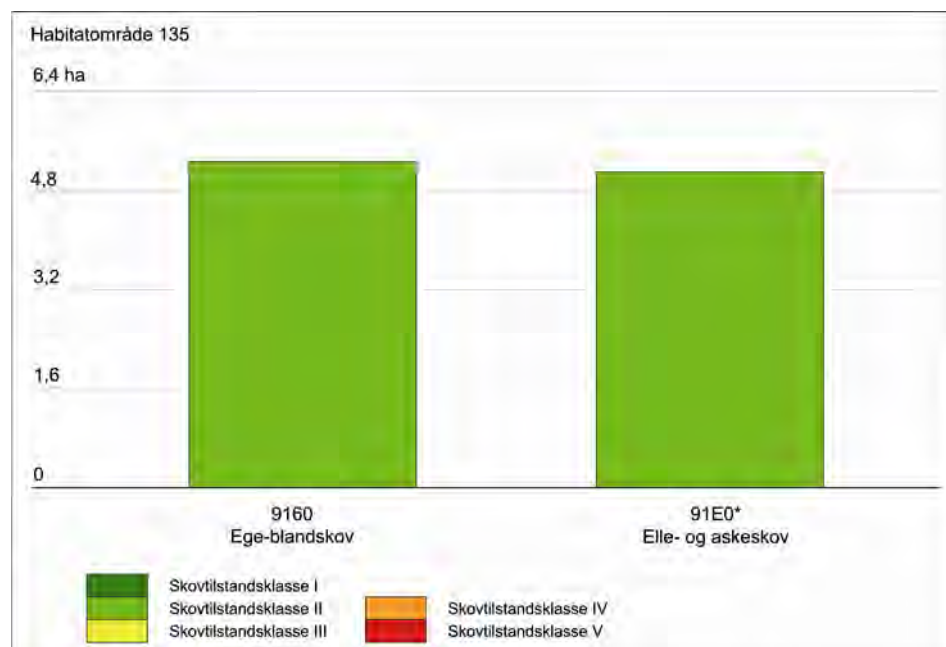

Figur 4f. Delområde 5 (Nekselø). Naturtilstand for de af delområdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

Natura 2000-plan

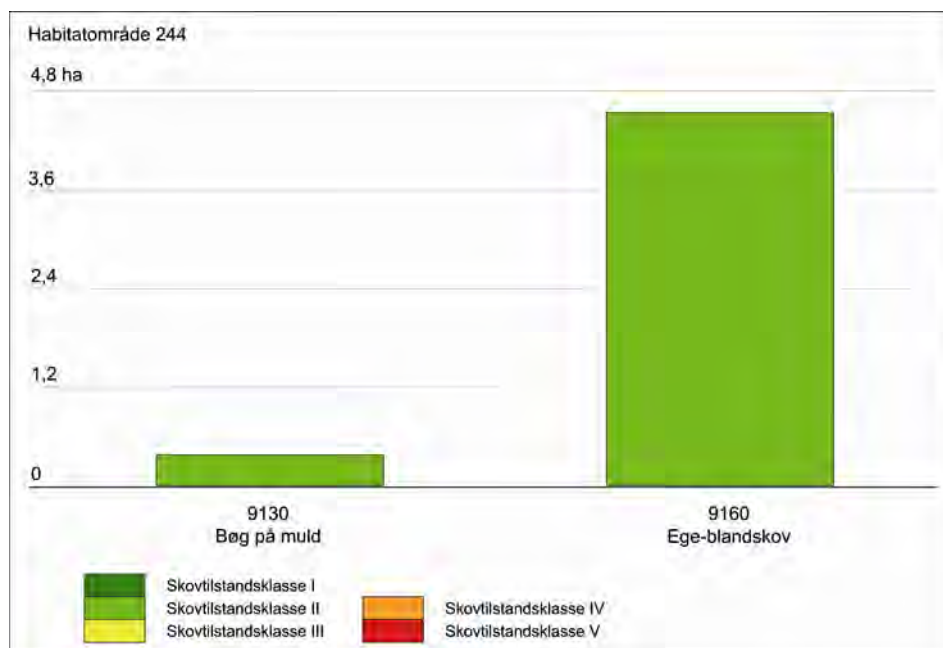

Figur 4g. Delområde 6 (Bjergene, Diesebjerget og Ordrup Næs). Naturtilstand for de af delområdet lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet.

Figur 4j. Skovtilstand for de af habitatområde nr. 135's skovnaturtyper, som er tilstandsvurderet.

Natura 2000-plan

Figur 4k. Skovtilstand for de af habitatområde nr. 244's skovnaturtyper, som er tilstandsvurderet.

Lysåbne naturtyper

Samlet opgørelse over kortlagte naturtyper tilstand i Natura 2000-området (eksklusive skovnaturtyper):

Natura 2000-plan

Habitatområde 244 og 135

Naturtype	Naturtilstand (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng	45,3	236,0	204,0		
2130 grå/grøn klit	23,3	109,0	47,9		
2140 klithede	20,0	50,4	8,9		
2190 klitlavning	21,9	2,4			
2250 enebærklit	39,3	32,5	9,9		
4030 tør hede		0,3	30,6		
6120 tørt kalksandoverdrev		3,4			
6210 kalkoverdrev	0,5	16,6	2,3	2,3	
6230 surt overdrev		105,0	18,1		
6410 tidvis våd eng	22,1	81,0	5,4		
7150 tørvelavning	3,4				
7220 kildevæld		1,7			
7230 rigkær	4,0	120,0	19,9		
Hovedtotal	179,8	758,3	347,0	2,3	

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Der er kortlagt og tilstandsvurderet i alt 2,9 ha søtyper. For søtypen Søbred med småurter (3130) er 0,01 ha (1 stk.) vurderet til tilstandsklasse 2, og 0,05 ha (2 stk.) til klasse 3, mens søtypen Kransnålalge-sø (3140) omfatter 0,17 ha (3 stk.) i tilstandsklasse 2. Søtypen Næringsrig sø (3150) er 0,01 ha (1 stk.) vurderet til klasse 1, 1,05 ha (9 stk.) til klasse 2, 0,54 (5 stk.) til klasse 3 og 0,08 (2 stk.) til klasse 4.

Delområde Saltbæk Vig.

Habitatområde 135

Naturtype	Naturtilstand (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng		122,0	204,0		
6230 surt overdrev		69,5			
6410 tidvis våd eng		80,4	5,4		
7230 rigkær	2,9	120,0	19,4		
Hovedtotal	2,9	391,9	228,8		

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Omkring Saltbæk Vig er der kortlagt ca. 660 ha lysåbne habitatnaturtyper. Vurderet ud fra artsrigdommen på arealerne er tilstanden særdeles god. De våde naturtyper (rigkær, tidvis våd eng og strandeng) opnår generelt en høj naturtilstand på grund af stor artsrigdom, mens strukturtilstanden mange steder trækker naturtilstanden ned. Dette skyldes for størstedelens vedkommende, at hele Saltbæk Vig er inddæmmet, idet inddæmning pr. automatik vægter negativt i strukturindekset. Da alle de terrestriske naturtyper i udpegningsgrundlaget er

betinget af inddæmningen er den naturligtvis den optimale ramme for at bevare naturkvaliteterne.

Særligt bemærkelsesværdigt rigkæret på østsiden af vigen Det rummer bl.a. landets største bestand af orkideen mygblomst samt alle de tre arter af vindelsnegle, som er beskyttet af habitatdirektivet (sumpvindelsnegl, kildevælds-vindelsnegl og skæv vindelsnegl). Ikke mindst kildevælds-vindelsnegl er en stor sjældenhed.

Fotograf: Mogens Holmen

Gæs og kreaturer på Ahrenkiels Ø i Saltbæk Vig

Engene langs især vigen sydøstlige hjørne (Asmindrupfolden), men også andre steder er vigtige opholdssteder for rastende gæs.

Delområde Eskebjerg Vesterlyng mv.

Eskebjerg Vesterlyng er som det fremgår af tilstandsoversigten et enestående klitområde dækket "væg til væg" næsten udelukkende af naturtyper med en høj naturtilstand. Særlig bemærkelsesværdig er den store forekomst (64 ha) af den prioriterede naturtype enebærklit. Det er landets måske betydeligste forekomst af denne naturtype.

Del af Habitatområde 135

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng	45,3				
2130 grå/grøn klit	23,3	50,8			
2140 klithede	20,0	35,2			
2190 klitlavning	21,9	2,4			
2250 enebærklit	39,3	14,7	9,9		
6230 surt overdrev		3,3			

Natura 2000-plan

6410 tidvis våd eng	22,1				
7150 tørvelavning	3,4				
7230 rigkær	1,1				
Hovedtotal	176,4	106,4	9,9		

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Delområde Sanddobberne.

Del af Habitatområde 135

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng		14,2			
2130 grå/grøn klit		8,0	1,1		
2140 klithede			8,9		
2250 enebærklit		17,7			
Hovedtotal		39,9	10,0		

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Sanddobberne er bl.a. bemærkelsesværdigt ved at rumme en af landets få bestande af den rødlistede plante Vellugtende Skabiose og ved sin relativt store forekomst (18 ha) af den prioriterede naturtype enebærklit.

Delområde Korevlen mv.

Del af Habitatområde 135

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng		97,6			
2130 grå/grøn klit		37,4	20,1		
2140 klithede		15,2			
Hovedtotal		150,2	20,1		

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Korevlen er især præget af en karakteristisk lagune-dannelsen. På landsiden af lagunen findes store strandengsarealer, som har en ringe strukturtilstand, primært på grund af manglende afgræsning.

Natura 2000-plan

Delområde Nekselø.

Navnlig Nekseløs kystskrænter rummer natur af stor kvalitet. Stor artsrigdom knytter sig f.eks. til kalkoverdrevene og de tørre kalksandoverdrev på øens vestside. Store dele af skrænterne er i en utilfredsstillende tilstand pga. manglende afgræsning.

Del af Habitatområde 135

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng		2,2			
6120 tørt kalksandoverdrev		3,4			
6210 kalkoverdrev		13,3			
6410 tidvis våd eng		0,6			
7230 rigkær			0,5		
Hovedtotal		19,5	0,5		

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Delområde Bjergene, Diesebjerg og Ordrup Næs.

Tilsammen udgør delområdet et af Østdanmarks betydeligste overdrevsarealer. Området rummer små inklaver med meget høj kvalitet (Rævebjerg), men tilstanden er generelt ringe som følge af tilgroning.

Nedenfor Diesebjerg findes et meget fint kildevæld. Her vokser et stort antal ualmindelige plantearter bl.a. den rødlistede orkideen langakset trådspore (moderat truet), som kun vokser yderligere 2(-3) steder i landet.

Habitatområde 244 og del af Habitatområde 135

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
2130 grå/grøn klit			1,0		
4030 tør hede		0,3	30,6		
6210 kalkoverdrev	0,5	3,4	2,3	2,3	
6230 surt overdrev		31,8	18,1		
7220 kildevæld		1,7			
Hovedtotal	0,5	37,2	52,0	2,3	

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Skovnaturtyper

Habitatområde 135

Naturtype	Skovtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
9160 ege-blandskov		5,25			
91E0 elle- og askeskov		5,09			
Hovedtotal		10,34			

Tabellen viser de tilstandsvurderede skovnaturtypers fordeling i ha på skovtilstandsklasse

Habitatområde 244

Naturtype	Skovtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
9130 bøg på muld		0,37			
9160 ege-blandskov		4,53			
Hovedtotal		5,71	0,42		

Tabellen viser de tilstandsvurderede skovnaturtypers fordeling i ha på skovtilstandsklasse

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura-2000-området på www.naturstyrelsen.dk under "Se på kort".

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne vurderet gunstig, vurderet ugunstig og ukendt prognose.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Ingen naturtyper eller arter har gunstig bevaringsstatus.

Natura 2000-plan

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- 1110 Sandbanker pga. næringsstofbelastning
- 1140 Vadeblade pga. næringsstofbelastning
- 1150 Lagune pga. næringsstofbelastning
- 1160 Bugt pga. næringsstofbelastning og muligvis fiskeri
- 1170 Rev pga. næringsstofbelastning og fiskeri
- 1220 Strandvold med flerårige planter pga. invasive arter
- 1330 Strandeng pga. dårlig struktur, især ved Korevlen
- 2130 Grå/grøn klit pga. dårlig struktur og kvælstofnedfald
- 2140 Klithede pga. kvælstofnedfald
- 2190 Klitlavning pga. kvælstofnedfald
- 2250 Enebærklit pga. kvælstofnedfald
- 3130 Søbred med småarter pga. kvælstofnedfald
- 3140 Kransnålalge-sø pga. kvælstofnedfald
- 3150 Næringsrig sø pga. kvælstofnedfald
- 3260 Vandløb pga. dårlig fysik mv.
- 4030 Tør hede pga. dårlig struktur (især tilgroning) og kvælstofnedfald
- 6120 Tørt kalksandoverdrev pga. væsentlig tilgroningstrussel
- 6210 Kalkoverdrev pga. dårlig struktur (især tilgroning)
- 6230 Surt overdrev pga. dårlig struktur (især tilgroning), kvælstofnedfald mm.
- 6410 Tidvis våd eng pga. dårlig struktur (især monoton flora og oversvømmelsestrussel) mv.
- 7150 Tørvelavning pga. kvælstofnedfald
- 7220 Kildevæld pga. væsentlig tilgroningstrussel
- 7230 Rigkær pga. tilgroning og oversvømmelsestrussel
- 9110 Bøg på mor pga. kvælstofnedfald
- 9130 Bøg på muld pga. kvælstofnedfald
- 9160 Egeskove og blandskove pga. kvælstofnedfald
- 91E0 Elle- og askeskov pga. kvælstofnedfald
- Kildevælds-vindelsnegl pga. tilgroning og oversvømmelsestrussel
- Skæv vindelsnegl pga. tilgroning og oversvømmelsestrussel
- Sump-vindelsnegl pga. tilgroning og oversvømmelsestrussel
- Klokkefrø pga. prædation, fragmentering og eutrofiering
- Odder pga. fragmentering mv.
- Enkelt månerude pga. fragmentering, kvælstofnedfald mm.
- Mygblomst pga. tilgroning, fragmentering, N-nedfald mv.
- Splitterne pga. forstyrrelser og prædation.

Natura 2000-plan

Prognosen er ukendt for:

- 1210 Strandvold med énårige planter da naturtypen ikke er kortlagt
- 1230 Kystklint/klippe da naturtypen ikke er kortlagt
- 1310 Enårig strandengsvegetation da naturtypen ikke er kortlagt
- 2110 Forklit da naturtypen ikke er kortlagt
- 2120 Hvid klit da naturtypen ikke er kortlagt
- Stor vandsalamander da artens levesteder ikke er kortlagt
- Rørhøg pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Engsnarre pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Havterne pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Sangsvane (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Sædgås (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Grågås (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Krikand (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Bjergand (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Klyde (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Ederfugl (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Sortand (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag
- Fløjsand (træk) pga. utilstrækkeligt datagrundlag

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes

på baggrund af bedste faglige viden. Da der endnu ikke er udviklet et tilstandsvurderingssystem til brug for vurdering af areal og tilstand af levestederne for fuglearterne, er fastsættelse af målsætningen for de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget sket på baggrund af en vurdering af, om størrelsen og kvaliteten af levestedet kan rumme bestanden, og ikke på om bestanden rent faktisk er til stede.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

I Sejerø Bugt-området findes en række arter og naturtyper, som har stor vigtighed på national og biogeografisk niveau. Disse arter og naturtyper, som nedenfor er listet under fire væsentlighedskriterier vil få særligt fokus i områdets overordnede målfastsættelse.

Truede naturtyper og arter:

- Kalkoverdrevene langs Nekseløs vestkyst
- Kalksandoverdrev langs Nekseløs vestkyst
- Sure overdrev i Bjergene, i Veddinge Bakker og på Ordrup Næs
- Sure overdrev på arealerne omkring Saltbæk Vig (i mosaik med andre naturtyper)
- Tørre hedearealer i Veddinge Bakker
- Tidvis våde enge omkring Saltbæk Vig
- Riggær omkring Saltbæk Vig
- Odder

Sjældne forekomster (færre end tre steder i Danmark) af:

- Enkelt månerude, som i Danmark pt. kun vokser ved Saltbæk Vig

Store forekomster (større end 5% af landets forekomster) af:

- Enebærklit på Eskebjerg Vesterlyng og ved Sanddobberne (ca. 25%)
- Tørvelavning på Eskebjerg Vesterlyng (ca. 15%)
- Mygblomst i rigkær omkring Saltbæk Vig (30-40%)

Særlige danske ansvarsområder:

- Trækkende sangsvaner
- Trækkende sædgæs
- Trækkende grågæs
- Trækkende krikænder

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Områdets kystnatur af bl.a. klinter, strandenge, strandvolde og laguner udvikles og fastholdes med et rigt og karakteristisk dyre- og planteliv. Naturen opnår generelt en naturlig hydrologi, tilstrækkelig lav

påvirkning af næringsstoffer, fri erosionsdynamik, sammenhæng og gode spredningsmuligheder for dyr og planter.

En væsentlig undtagelse fra målet om frie dynamik, er inddæmmede og afvandede områder, som i dag huser væsentlige naturarealer af høj kvalitet (se afsnittet om modstridende interesser).

I flere områder danner med tiden store sammenhængende overdrevslandskaber præget af ekstensiv afgræsning uden brug af gødning og sprøjtemidler.

I flere områder udvikles større, sammenhængende, lysåbne klit- og overdrevsarealer med stor rigdom af dyr og planter, som er tilpasset disse naturtyper.

Indenfor området udvikles store, sammenhængende forekomster af bl.a. rigkær, surt overdrev, tidvis våd eng og strandeng eller blandinger af disse naturtyper. Forekomsterne udvikler generelt en god naturkvalitet og er grundlag for store bestande af bl.a. mygblomst og enkelt månerude.

Tilsvarende vil der i Natura 2000-området være tilstrækkeligt med uforstyrrede raste- og fødesøgningsarealer for trækkende gæs, ænder, svaner og klyder samt tilstrækkeligt med egnede ynglelokaliteter for rørhøg, engsnarre, splitterne og havterne.

Området huser i sammenhæng med tilstødende forekomster på Sjælland en bæredygtig bestand af odder og huser flere bæredygtige bestande af klokkefrø.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastsætter de langsigtede mål for naturtyper og arter i Natura 2000-området:

- Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.
- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose skal udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for skovnaturtyperne kan der

være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til arealmålet.

- Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.
- For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. For arterne betyder det, at deres levesteder skal kunne danne grundlag for en ynglebestand/antal rastende fugle som minimum svarende til tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne.
- Det er et generelt mål at sikre større sammenhængende forekomster af de tørre, græsningsbetingede naturtyper i udpegningsgrundlaget ved generelt at forvalte de nærmeste naboarealer som potentielle naturarealer.
- Overdrevs- og hedearealerne i habitatområde nr. 244 (Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke) vil med tiden hovedsageligt bestå af store, sammenhængende græsningsarealer.
- Tilstanden og det samlede areal af egnede levesteder for odder er i fremgang, således at der udvikles tilstrækkeligt med egnede fourageringssteder samt egnede ynglesteder i mindst tre delområder.
- Tilstanden og det samlede areal af levestederne for fældende træfugle skal være stabilt eller i fremgang, således at der er grundlag for rastende/fouragerende bestande med et individantal som mindst svarer til bestandstørrelsen ved direktivets ikrafttræden (1983) eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne.

Målsætningerne for de enkelte naturtyper og arter er vist i bilag 2.

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Skovnaturtyper kontra rigkær

Tørre heder og tørre kalksandoverdrev i den kontinentale region samt kalkoverdrev, sure overdrev, aktive højmoser og rigkær på nationalt og regionalt niveau har haft en stor tilbagegang, og i Danmarks af-rapportering til EU, vurderes naturtypernes bevaringsstatus at være ugunstig. Ifølge bilag 2 i Naturstyrelsens hjemmeside 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram" er de nævnte naturtyper derfor opført som truede naturtyper. Der vil derfor blive gjort en indsats for at øge arealet med forekomst af disse naturtyper.

Øgning af arealet med rigkær vil kunne betyde en indskrænkning af arealet med habitatnaturtypen elle- og askeskov.

Hensynet til at genskabe større sammenhængende arealer af rigkær prioriteres, hvor der er tale om ung elle- og askeskov, som enten er plantet eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåben natur. Gamle og veludviklede forekomster af ellesumpe (og skovbevoksede tørve-moser) prioriteres derimod bevaret som disse naturtyper.

Rydning af elle- og askeskov (og skovbevokset tørvemose) i forbindelse med genskabelse af rigkær kan kun ske under forudsætning af, at arealet af de to skovnaturtyper opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Enebærklit kontra lysåben klit eller skov

Enebærklit er en græsningsbetinget naturtype som normalt, trods græsning, vil udvikles i retning mod stadig tættere enebevoksninger og til sidst skov.

Det er et ønske at opretholde enebærklit som denne naturtype. Dels fordi naturtypen er prioriteret (jf. habitatdirektivet) og dels fordi forekomsterne i Sejerøbugt-området er blandt landets største.

Dette indebærer foruden vedvarende græsning af forekomstarealerne, at der med jævne mellemrum ryddes ener og anden vedplanteopvækst.

Rigkær, tidvis våd eng, surt overdrev, strandeng kontra lagune

Der er modstridende interesser mellem på den ene side

- 1. at opretholde den nuværende delvise afvandings af Saltbæk Vig og herved bevare de terrestriske naturtyper, som er opstået på de tør-lagte arealer og på den anden side*
- 2. at retablere vigens naturlige hydrologi og genskabe vigens oprindelige areal og/eller saltholdighed.*

Saltbæk Vig er i sin nuværende form et resultat af en inddæmning og delvis afvanding fra slutningen af 1800-tallet. I dag og de seneste mange år er vandstanden i vigen holdt på ca. 1,2 meter under havniveau. Dette niveau opretholdes om vinteren ved aktivt at pumpe vand ud. Om sommeren er pumpning ikke nødvendig, idet fordampningen modsvarer indsivningen.

En reetablering af den oprindelige vig ved at slukke pumpen og fjerne digerne vil næsten helt udslette det nuværende udpegningsgrundlag. Dertil kommer en negativ påvirkning af betydelige terrestriske naturtyper i den vestlige del af det tilstødende NATURA 2000-område, "Åmose, Skarresø og Bregninge Å" (nr. 156).

På grund af de meget store naturværdier som knytter sig til lavbundsarealerne omkring Saltbæk Vig og pga. den relativt lille og noget usikre forbedring en "genopretning" af vigen vil have på fuglene prioriteres en bevarelse af de eksisterende naturkvaliteter omkring Salt-

bæk Vig højere end en "geologisk" reetablering af vigen. Dette indebærer at den hidtidige pumpe-praksis ønskes opretholdt.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.
- 1.2 Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i kildevæld, rigkær, tidvis våde enge, tørvelævninger, klitlævninger. Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi.
- 1.3 De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje.
- 1.4 Vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet (en evt. indsats i 1. planperiode løftes af vandplanen).
- 1.5 Skovnaturtyperne sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigheden, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.
- 1.6 Der sikres velegnede levesteder for sump-vindelsnegl, kildevældsvindelsnegl, skæv vindelsnegl, mygblomst, enkelt månerude, stor vandsalamander og klokkefrø.
- 1.7 Der sikres velegnede levesteder for odder med individuel hensyntagen til ynglende hunners sårbarhed overfor forstyrrelser.
- 1.8 Det sikres velegnede levesteder for ynglefuglene rørhøg, engsnarre, splitterne og havterne med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser (ordlyd delvis som i pkt. 4.5).
- 1.9 Der sikres velegnede levesteder (herunder raste-, fouragerings- og/eller fædningspladser) for trækfuglene klyde, grågås, sædgås, sangsvane, krikand, bjergand, ederfugl, sortand og fløjlsand med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser (ordlyd delvis som i pkt. 4.6).
- 1.10 Invasive arter samt gyvel, fyr og tornblad bekæmpes på overdrev, heder og klit og deres spredning forebygges (ordlyd delvis som i pkt. 4.2).

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af

arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 Forekomsten af overdrev og tør hede i området søges udvidet i størrelsesordenen med 10-25 ha, og der sikres en for naturtyperne hensigtsmæssig drift.
- 2.2 Der etableres nye "klokkefrøvandhuller", hvor det vurderes hensigtsmæssigt i forhold til ønsket om at gøre områdets bestand mere sammenhængende og tilstrækkelig stor og robust.
- 2.3 Al opvækst af vedplanter på og umiddelbart op til områdets kildevæld ryddes for herved at retablere og maksimere størrelsen af kildernes lysåbne del.

Indsatser efter sigtelinie 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 Skovnaturtyper sikres. Der kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.
- 3.2 Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen (f.eks. rev), sikres mod ødelæggelse.

Indsatser efter sigtelinie 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 Forekomsten af overdrev og tør hede i området søges udvidet i størrelsesordenen med 10-25 ha, og der sikres en for naturtyperne hensigtsmæssig drift (ordlyd som i pkt. 2.1).
- 4.2 Invasive arter samt gyvel og tornblad bekæmpes på overdrev og heder vha. bedste kendte metode og deres spredning forebygges (ordlyd delvis som i pkt. 1.10).
- 4.3 Der sikres den mest hensigtsmæssige hydrologi på arealer med rigkær, tidvis våd eng, strandeng og surt overdrev (ordlyd er cirka som i pkt. 1.2).
- 4.4 Rigkær og tidvis våde enge sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje (ordlyd delvis som i pkt. 1.3).
- 4.5 Det sikres velegnede levesteder for splitterne med individuel hensyntagen til artens sårbarhed overfor forstyrrelser (ordlyd delvis som i pkt. 1.8).
- 4.6 Der sikres velegnede *levesteder for* (herunder raste-, fouragerings- og/eller fældningspladser) for ederfugl med individuel hensyntagen til artens sårbarhed overfor forstyrrelser (ordlyd delvis som i pkt. 1.9).

Forslag til mulige virkemidler

Kommunerne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet.

Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

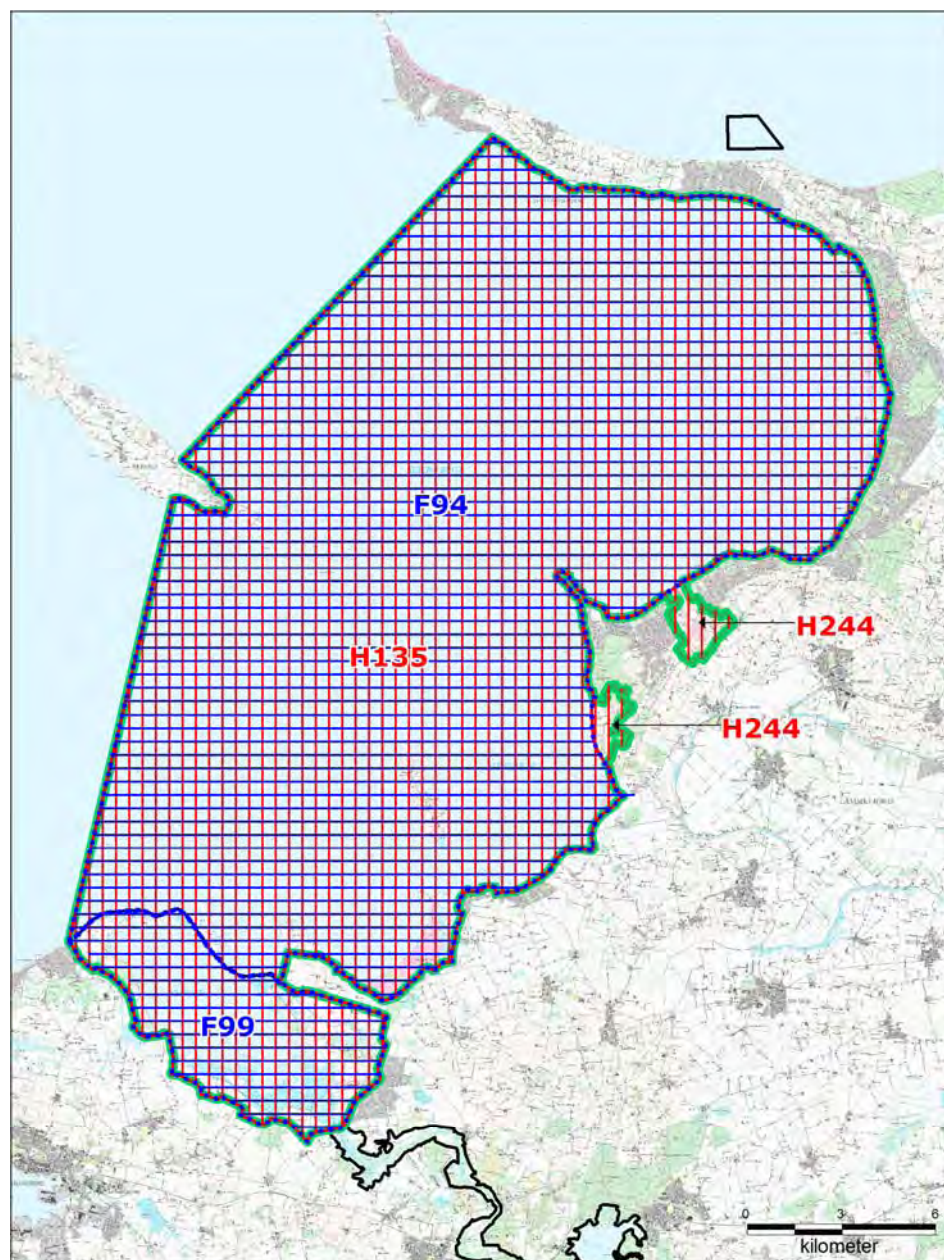
Planlagt indsats efter vandplanen der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt afdækket i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af Bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. N 154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene og Bollinge Bakke

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-område N154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakker

Natura 2000-område N154	Fuglebeskyttelsesområde
Øvrige Natura 2000-områder	Habitatområde

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i Bilag 2 - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område.

Se www.naturstyrelsen.dk – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilag 2 indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter.

Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstofbelastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes

udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstoffbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for N 154 - Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene og Bollinge Bakke

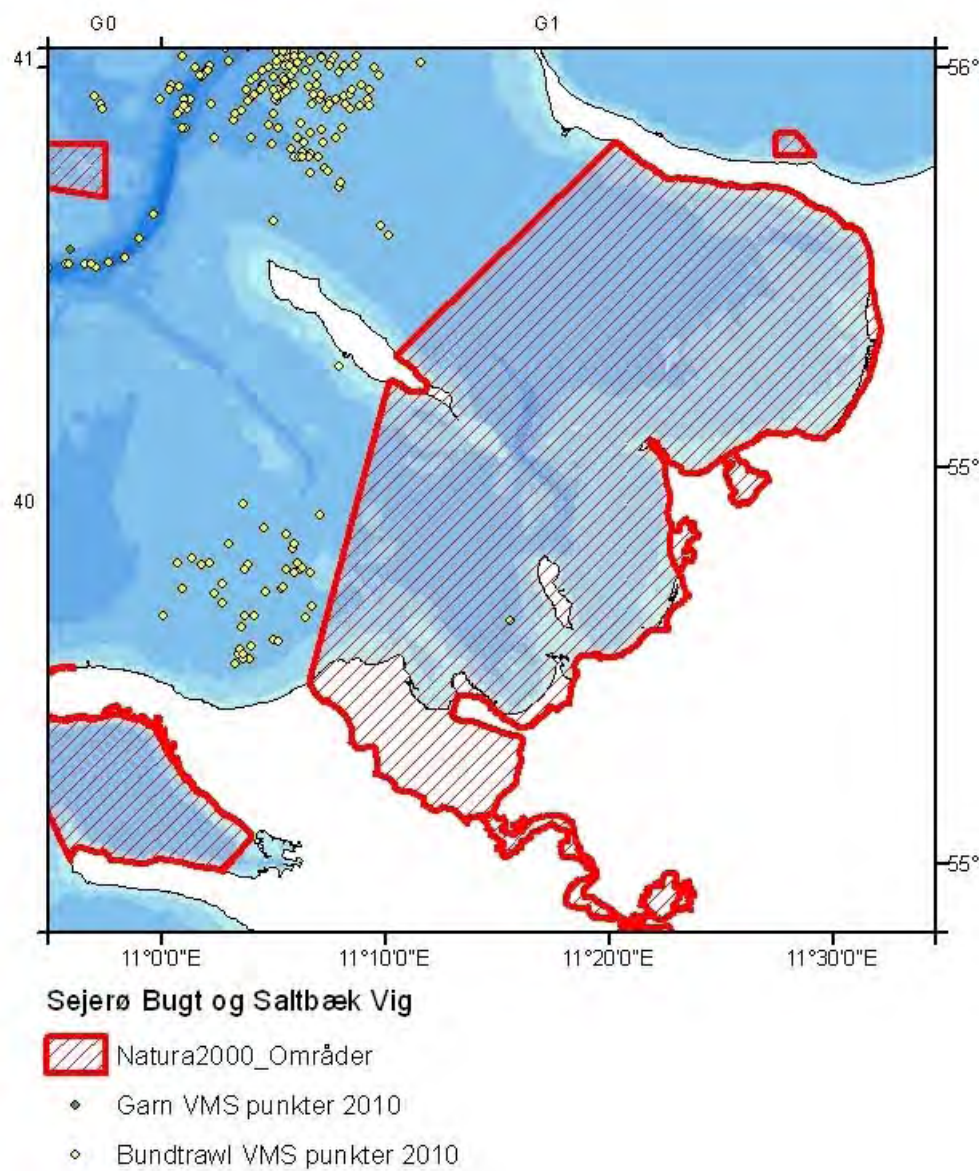
- kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om dette Natura 2000-område.

Bilag 5. Fiskeriaktivitet i Natura 2000-området

Fiskeriaktivitet med garn og bundtrawl ifølge VMS data fra 2010 for alle fartøjer over 15 meter er vist i nedenstående kort. VMS står for Vessel Monitoring System, og er et satellitbaseret overvågningssystem for fiskefartøjer, der regelmæssigt sender data til fiskerimynderhederne om fartøjers position, kurs og fart.

VMS systemet er obligatorisk for fiskefartøjer over 15 meter (12 meter fra 1. januar 2012). Der sendes signaler hver time, og disse data giver således en indikation af det fiskerimønster, som var gældende for året 2010. Det præcise fiskeri fra fartøjer under 15 meter kendes ikke, da fartøjer under 15 meter i 2010 ikke var forpligtet til at have VMS om bord.

Natura 2000-plan

Fiskeriaktivitet med garn og bundtrawl ifølge VMS data i år 2010 fra både over 15 meter.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk